

عنوان مقاله:

خوانش معماری و تزیینات مقبره سلطان شهاب الدین و تطبیق آن با پاره ای از اصول حکمت متعالیه

محل انتشار:

دوفصلنامه رهپویه حکمت هنر، دوره 2، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

هانیه غیثی - کارشناسی ارشد ارتباط تصویری، مدرس مدعو گروه ارتباط تصویری، دانشکده هنر، دانشگاه سوره، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

مقبره سلطان شهاب الدین و یا شیخ شهاب الدین، واقع در حاجی دلای لاریجان مازندران، ازجمله آثار هنری فاخری است که مقارن عصر صفویه به وجود آمده است. مسئله این است که با توجه به ارتباط وثیق و عمیقی که بین حکمت الهی عموماً و حکمت متعالیه خصوصاً با هنر و معماری اسلامی و ایرانی برقرار است؛ می توان میان آثار هنری و اصول حکمی به تطبیق پرداخت و تجلی حکمت به ویژه حکمت متعالیه را در آثار هنری و معماری تبیین نمود. حکمت متعالیه که توسط صدر حکمای الهی، حکیم صدرالمتالهین شیرازی پی ریزی و پایه گذاری شده است؛ مبتنی بر چند اصل اساسی و تاسیسی است. ازجمله اصالت وجود و تشکیک در وجود و وحدت وجود و حرکت جوهری. روش مقاله پیش رو توصیفی- تطبیقی است و در پی دستیابی به این هدف است که میان برخی از ویژگی های هنری مقبره سلطان شهاب الدین حاجی دلای مازندران با پاره ای از اصول حکمت متعالیه به تطبیق بپردازد. معمار، کاشیکار و خطاط بنای بقعه سلطان شهاب الدین، با زبانی نمادین و رمزآلود، سعی بر القاء حقیقت وجود با استفاده از چیدمان نور؛ اصالت وجود با ایجاد تداوم فضایی در بنا؛ تشکیک وجود با سلسله مراتب فضاها و نقوش گیاهی کاشی ها و حتی نقش آیه و حدیث و سخنان عرفانی بر روی کاشی های شش پر؛ وحدت وجود با گنبد مخروطی شکل نوک تیز و حرکت جوهری با نقوش گیاهی داشته است. نتایج این پژوهش که مطالب آن به روش میدانی و کتابخانه ای جمع آوری شده است نشان می دهد که معماری و تزیینات این بنا هم راستا با اصول حکمت متعالیه صدرایی، به ویژه اصالت وجود و تشکیک در وجود و حرکت جوهری اند.

کلمات کلیدی:

حکمت متعالیه، مقبره سلطان شهاب الدین، اصالت وجود، تشکیک در وجود، حرکت جوهری، قوه خیال، معماری اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1907582>

